Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 54 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 20, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 20-го БЕРЕЗНЯ 1997 р. Ч. 54 РІК CIV.

Запроваджено елементи надзвичайного стану

Львів (УНІАР—ІМА-прес). — 13-го березня на пропозицію голови Львівської обласної державної адміністрації Михайла Гладія в області запроваджено елементи надзвичайного економічного стану.

Для припинення зростаючої кризи будуть, між іншим, підвищені вимоги до діяльности контрольно-ревізійних служб і посилена виконавча дисципліна.

НФ починає діяти

Київ (УНІАН). — Національний Фронт не є тимчасова політична коаліція, утворена на час виборчої кампанії; він діятиме і до виборів, і після них, наголосили лідери політичних партій — засновники НФ на пресовій конференції, яка відбулася в УНІАН 13-го березня.

Зазначалося, що опозиційність Національного Фронту до партій влади не означає заперечення державних установ чи загальної ідеології соціяльно-ринкових реформ, але НФ категорично заперечує непослідовність, незваженість, відсутність комплексности і компетентности в діях виконавчої влади і власне її визнає відповідальною за катастрофічний стан в Україні.

"Сьогодні в державі стан такий, що несе в собі небезпеку виключення національно-державницьких сил з політичного процесу", – заявив Степан Хмара (УКРП). "Той факт, що за рік кількість україномовних видань зменшилася на 30 відсотків і становить 32 відсотки, говорить про те, що в країні йде процес русифікації. І ця політика нас не задовольняє".

19-го грудня минулого року НФ ухвалив декларацію про спільні дії, яку на 12-те березня 1997 року підписали: на крайовому рівні — 5 політичних партій та 12 громадських об'єднань, а на регіональному — в 20-ти областях України.

Координатор НФ Микола Коробко зазначив, що механізм праці ще не врегульований, статут не прийнято, але це відбудеться в найближчому майбутньому.

Припинено уповноваження Тимчасової мандатної комісії

Київ (УНІАР). — Верховна Рада України ухвалила постанову про припинення уповноважень Тимчасової мандатної комісії Верховної Ради України. Ця комісія була створена в перший день праці парламенту цього скликання 11-го травня 1994 року і її очолював народний депу-таткомуніст Андрій Спігач. Припинення уповноважень комісії пов'язане з тим, що її існування не передбачене новою Конституцією України і сенс в її існуванні відпав.

Верховна Рада також доручила головам усіх тимчасових спеціяльних і слідчих комісій до 25-го березня підготувати звіти про працю своїх комісій з тим, щоб можна було прийняти рішення про продовження уповноважень тимчасових комісій або припинення їх існування.

Професійні спілки висунули свої вимоги

Київ (УНІАР). — 14-го березня Президія Всеукраїнського Профспілкового Вільного Об'єднання Солідарних Трудівників виступила із заявою у зв'язку з закликами до проведення 18-го березня політичного страйку.

В заяві, між іншим, наголошується: "ВПВОСТ закликає трудівників спрямувати цю акцію на захист державности і соборности України, протиставивши демагогічним комуністичним гаслам вимоги: повноцінного завантаження виробництва і своєчасної виплати заробітної платні; зниження податкового тиску і спрощення податкового законодавства; зміни номенклятурно-орієнтованої кадрової політики на національно-орієнтовану; притягнення до відповідальности керівників, які зупинили підприємства; проведення приватизації в інтересах трудівників, а не приватизацій, яка запроваджується сьогодні".

Церква в Ню Джерзі святкує 75-ліття

Джерзі Ситі, Н. Дж. — В американському щоденнику "Стар Леджер" з неділі, 16-го березня, появився репортаж зі світлиною, пера Арта Чарлтона, про українську католицьку церкву св. Миколая в Грейт Медовс, Н. Дж., яка саме відзначає своє 75-річчя. З того приводу була там торжественна Служба Божа з присутністю Митрополита Стефана Сулика та американський журналіст мав нагоду пізнати старших віком парафіян і почути від них історію цієї української парохії, що постала з бажання вірних, які приїхали до ЗСА і поселилися в цій околиці.

Спершу було це не більше, як 30 родин, пише А. Чарлтон, з яких декілька постановили при шляху ч. 46 побудувати свою церкву. Завдяки дарові родини Найкунів із потрібного шматка землі і позичці, за яку куплено дзвін та споряджено церкву, її вперше відкрили в 1923 році і до сьогодні вона пишається своєю красою, як можна бачити на світлині в американській газеті. Парох о. Богдан Кінь називає її "українською писанкою".

Старші парафіяни радіють, що тепер серед молодого покоління знаходиться багато нових парафіян, при тому в неділю збирається на науку понад 50 дітей, що є справді великим успіхом для цієї парохії. Молодші і старші парафіяни дбають, як пише журналіст, щоб продовжувати українські традиції на кожному відтинку.

Президент збільшив тиск на голову НБУ

Київ. — Після двох днів критики Національного Банку України з боку урядовців, Президент Леонід Кучма викликав до себе 13-го березня голову НБУ Віктора Ющенка, намагаючись переконати його у необхідності більшої співпраці з Урядом, який відчуває гостру потребу у грошах, повідомили засоби масової інформації

Згідно зі заявою Адміністрації Президента, голова держави наголосив під час переговорів на важливості чіткої координації дій НБУ й Уряду.

Тристороння зустріч між Президентом, головою НБУ і новопризначеним міністром фінансів Ігорем Мітюковим відбулася після критичних заяв прем'єр-міністра Павла Лазаренка і міністра економіки Юрія Єханурова, висловлених того самого тижня проти центрального банку.

Поскаржившись на брак грошей в економіці, П. Лазаренко натякнув у своїй промові перед депутатами, що НБУ повинен забезпечувати Уряд прямими кредитами.

В заяві Адміністрації Президента сказано, що Урядові важко функціонувати через зволікання парламенту з прийняттям бюджету, який згідно зі законом мав бути ухвалений ще до 1-го січня. Один західний аналітик підтвердив скрутне фінансове становище Уряду, заявивши, що Кабінет Міністрів шукає додаткових джерел прибутку.

12-го березня з критикою НБУ виступив Ю. Єхануров, який сказав, що Міністерство Економіки змустить банк співпрацювати. Разом з тим міністер похвалив НБУ за приборкання інфляції і запровадження стабільної грошової одиниці.

НБУ є уповноважений забезпечувати Уряд прямими кредитами, однак така практика в минулому викликала різке підвищення інфляції і банк тепер намагається уникнути таких дій.

Згідно зі заявою президентської адміністрації, В. Ющенко сказав після зустрічі, що НБУ не дозволить на безконтрольну інфляцію та дестабілізацію гривні. На переговорах голова НБУ висловлювався проти надання Урядові прямих кредитів. Однак центральний банк і Міністерство Фінансів мають випрацювати через тиждень спільний плян дій.

Як відомо, В. Ющенко завоював велику репутацію в Міжнародному валютному фонді за свою тверду монетарну політику. Завдяки їй інфляція знизилася, а гривня стабілізувалася.

Голова бюджетної комісії в парляменті Віктор Суслов сказав 13-го березня на пресконференції, що незабаром Верховна Рада почне обговорювати бюджет.

Прийняття бюджету і податкових законів має відкрити Україні двері до трирічного кредиту від МВФ у сумі 2.5-3 блн. дол.

Депутати не погодились щодо ґренту на закриття ЧАЕС

Київ УНІАР). — На засіданні Верховної Ради України 14-го березня депутати ще раз поверталися до розгляду питання про затвердження угоди про ґрент (проєкт ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Европейським банком реконструкції та розвитку, як розпорядником фінансів, наданих згідно з ґрентом з рахунку ядерної безпеки, Урядом України та Чорнобильською атомовою електростанцією. Доповідав голова Державного комітету України з використання ядерної енергії Валентин Чебров. У розгляді питання брав участь міністер України з питань паливно-енергетичного комплексу Анатолій Мінченко.

На розгляд було запропоновано два варіянти затвердження цієї угоди: від Уряду — затвердити без застережень; від члена комісії Верховної Ради у закордонних справах і зв'язках з СНД Георгія Манчуленка (фракція "Рух за народ, за Україну") — затвердити з застереженнями. Суть застережень: "Постійна комісія у закордонних справах і зв'язках з СНД пропонує доповнити проєкт закону про ратифікацію угоди про ґрент пунктом, в якому говориться, що Україна як держава—місце знаходження об'єкта ґарантує, що Чорнобильська АЕС буде поступово закрита до 2000 року, згідно з меморандумом про взаєморозуміння, але жодного положення щодо відповідних сум відшкодування Україні за таке закриття угода не містить.

Більше того, Европейський банк реконструкції і розвитку не є відповідним суб'єктом міжнародного права, якому Україна мала б давати ґарантії такого характеру. Це "предмет угоди безпосередньо з державами—донорами або міждержавними інституціями, відповідальними за питання ядерної безпеки".

Тому, що ні проєкт закону Урядові про ратифікацію, ні законопроєкт, внесений Г. Манчуленком, не набрали потрібної кількости голосів, ухвалено рішення голосування з цього питання перенести.

Президент виступив в обороні споживачів

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма має намір добиватися належного порядку на споживчому ринку України, забезпечення безумовного виконання відповідного законодавства. Про це говориться у посланні, з яким Л. Кучма звернувся до громадян України у зв'язку з відзначенням, за рішенням ООН, 15-го березня Дня Захисту Прав Споживачів.

Президент нагадав, що Україна вперше серед країн СНД прийняла закон про захист прав споживачів, а також створено спеціяльний орган, який здійснює державну політику у цій сфері.

Л. Кучма висловив надію, що проблеми захисту прав споживачів в Україні будуть вирішені так, як це робиться у розвинутих країнах світу.

Комісія закликала Б. Клінтона оборонити цілісність України

Вашінґтон. — За кілька днів до Гельсінкської зустрічі президентів ЗСА і Росії, американська Комісія безпеки і співробітництва в Европі закликала Билла Клінтона домогтися від Бориса Єльцина запевнення того, що Москва не створюватиме „сфери впливу", особливо, коли йдеться про суверенітет України та її контролю над Севастополем.

„Під час ваших переговорів з президентом Єльцином ми закликаємо вас підкреслити непохитну підтримку З'єднаних Стейтів суверенітету і територіяльної цілісности України у міжнародно визнаних кордонах і наголосити на важливості розв'язання всіх невирішених питань щодо Чорноморської фльоти і Севастополя відповідно до принципів ОБСЕ, серед яких є повага до територіяльної цілісности", — сказано у листі до Б. Клінтона, який підписали голова комісії Алфонс Д'Амато, сенатор-республіканець зі стейту Ню Йорк, і співголова Крістофер Сміт, конгресмен-республіканець з Ню Джерзі.

Створена в 1976 році для нагляду за Гельсінкськими угодами комісія також застерегла Б. Клінтона, щоб він не дозволив Росії диктувати умови поширення НАТО і нагадала Президентові про те, що ЗСА підтримує повне виведення російських військ з Молдови.

Комісія, до якої входить дев'ять сенаторів, дев'ять конгресменів і по одному представникові з трьох департаментів — державного, торгівлі і оборони — вважає, що Росії не можна давати голосу у питанні поширення НАТО, а угода між альянсом і Москвою повинна протидіяти будь-

(Закінчення на стор.3)

В Росії призначено новий уряд

Москва. — Прем'єр-міністер Росії Віктор Черномирдін проголосив прізвища діячів, які увійшли до складу нового кабінету міністрів.

Першими віцепрем'єрами стали Анатолій Чубайс і Борис Нємцов, віцепрем'єрами — міністер внутрішніх справ Анатолій Куліков, міністер економіки Яків Урінсон, голова Комітету державного майна Альфред Кох, а також Олег Сисуєв, Владімір Булгак і Валерій Сєров.

Зі складу російського уряду вийшли Алєксєй Большаков, Владімір Потанін, Віктор Ілюшин, віцепрем'єри Алєксандр Лівшіц, Олег Лобов, Віталій Ігнатенко, Алєксандр Заверюха, Олег Давидов, Владімір Фортов і Владімір Бабічєв.

Найжвавіші коментарі російської преси викликало призначення першим віцепрем'єром 37-річного Б. Нємцова, який дотепер був губернатором У Нижньому Новгороді і дуже багато зробив для економічного і культурного розвитку регіону. Ще декілька днів тому Б. Нємцов в телевізійному інтерв'ю запевняв, що не зречеться губернаторського посту заради Москви, бо високо оцінює ту обставину, що за нього віддали свої голоси майже 100 відсотків виборців, а крім того, він має ще чимало добрих проєктів для здійснення.

Кардинальними змінами в уряді президент Борис Єльцин хоче викликати враження великого поступу Росії в напрямі ринкового реформування економіки. У розмові з журналістами перед самим від'їздом до Гельсінкі Б. Єльцин нарікав на ЗСА, які нібито перешкоджають вступові Росії до світових економічних організацій, не зважаючи на те, що 70 відсотків російської економіки вже перебуває у приватних руках. З мови Б. Єльцина стає

(Закінчення на стор.3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВІДБУВСЯ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД СТУДЕНТІВ

ЧЕРНІВЦІ. 15–16-го березня в Чернівцях відбувся 7-ий Всеукраїнський з'їзд Української Студентської Спілки. Під час з'їзду, між іншим, обговорювалося програму дій Спілки на цей рік.

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС

КИЇВ. Українське Товариство Охорони Пам'яток Історії та Культури оголосило конкурс на здобуття премій ім. Вікентія Хвойка в галузі охорони пам'яток археології та Ім. Володимира Антоновича в галузі охорони пам'яток історії і краєзнавства. Конкурс триватиме до 1-го вересня1997 року.

Л. КУЧМУ ВИЗНАНО "ПОЛІТИКОМ РОКУ"

КИЇВ. — Тут у столичному Палаці Культури "Україна" відбулося вручення першої української незалежної премії "Прометей-престиж" за вищі професійні та громадські досягнення в рамках програми "Людина року-1996". У номінації "Політик, державний і громадський лідер року" перемогу отримав Президент України Леонід Кучма. Він також зайняв перше місце у номінації "Людина року". Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко переміг у номінації "Дипломат року". Першу нагороду у номінації "Місія доброї волі" отримав посадник Одеси Едуард Гурвіц. Кращим "Журналістом року" визнано заступника редактора тижневика "Зеркало Нєдєлі" Юлію Мостову. "Телевізійною програмою року" визнано інформаційно-аналітичну програму "Післямова". У номінації "Юрист року" переміг президент Спілки Адвокатів України Віктор Медведчук. Звання "Жінка року" присвоєно гімнастці Катерині Серебрянській, а титул "Чоловік року" присуджено голові НБУ Вікторові Ющенкові. Переможцем у номінації "Бизнесмен року" став президент промислово-фінансового концерну "Славутич" Григорій Суркіс. "Парляментаристом року" визнано Вадима Гетьмана. "Найвизначнішою подією року" визнано ухвалення Конституції України.

БЛАГОДІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕРШОЇ ЛЕЙДІ Л. КУЧМИ

КИЇВ. — На летовище в Борисполі 11-го березня прибув літак з гуманітарною допомогою від американського Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля. Літак привіз медикаменти та медичне обладнання для Вінницької, Луганської та Дніпропетровської областей. Допомогу надано в рамках програми "Ініціятиви охорони здоров'я жінок і дітей", яка діє в зазначених областях з 1996 року під патронатом Людмили Кучми, дружини Президента України.

ДЕПУТАТ У В'ЯЗНИЦІ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Не зважаючи на обрання Романа Лучицького депутатом Івано-Франківської Обласної Ради на виборах 28-го лютого цього року, його продовжують тримати у в'язниці. Прокурор області Богдан Ринажевський ігнорує не тільки офіційні звернення окружної виборчої комісії з вимогою звільнити депутата, але й закон про вибори та депутатську недоторканість.

РУХІВЦЯМ НЕ ДО КОНФОРМІЗМУ

КОСІВ. — Конференція косівської крайової організації Руху на Івано-Франківщині висловила недовір'я народному депутатові України від 200 косівської виборчої округи Романові Шпекові. Вони невдоволені його діями та ігноруванням інтересів виборців. Голова Косівської районної державної адміністрації Ярослав Ходан, якого ще не затверджено на цьому пості, на конференції заявив про свою прихильність до Руху. Проте Рух наполягає на призначенні на цей пост свого однопартійця Василя Радиша, висуненного на зазначений пост півроку тому і визнаного усім районом.

УРЯД ЗВІТУЄ ПРО БОРГИ ПЕРЕД НАРОДОМ

КИЇВ.— На сесії Верховної Ради України з інформацією про стан заборгованости з пенсій, заробітків і стипендій виступив заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук. За його словами, загальна сума заборгованости становить 4 трлн. 414 млн. 445 тис. гривень. З них сума заборгованости працівникам охорони здоров'я становить 337 млн. 665 тис. гривень, працівникам освіти — 554 млн. 440,000 гривень, працівникам науки — 75 млн. 822,000 гривень і працівникам апарату органів державного управління 55 млн. 591,000 гривень. За регіонами борги розподіляються так: в Автономній Республіці Крим вони становлять 114 млн. 267,000 гривень; у Львівській області — 171 млн. 869,000 гривень; у Дніпропетровській — 480 млн. 835,000 гривень, у Києві — 99 млн. 556,000 гривень; у Севастополі — 20 млн. 430,000 гривень.

М. ЧЕЧЕТОВ ЗАКЛИКАЄ ГІЛКИ ВЛАДИ ДО СПІЛЬНИХ ДІЙ

КИЇВ. — На сесії Верховної Ради України виступив член Ліберальної Партії України та фракції "Соціяльно-ринковий вибір" Михайло Чечетов, який також є членом Комісії з економічної політики. Він закликав визначити стратегічні пріоритети економічного розвитку України і на основі них підготувати головні напрямки державного розвитку. "Зараз усе залежить від нас самих, але передусім від прем'єр-міністра та Президента України, головне — об'єднатися всім гілкам влади у намаганні зробити Україну сильною, процвітаючою державою", — сказав депутат.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 17-ГО БЕРЕЗНЯ, англійський прем'єр-міністер Джан Мейджор офіційно повідомив, що крайові вибори в Англії відбудуться 1-го травня. Цю інформацію передав він репортерам засобів масової інформації перед своєю офіційною резиденцією 10 Довнінг вул., у Лондоні, коротко після того, як повернувся з Бакінгамської палати, де згідно з традицією попросив королеву Єлисавету ІІ розв'язати теперішній парлямент 8-го квітня, щоб мати достатньо часу для підготови до виборів. Аналітики уважають, що в цих виборах Консервативна партія прем'єр-міністра може втратити свою 18-річну владу в країні, бо опубліковані в газеті „Сандей Таймс" вислідиі найновіших опитів показують, що перед у точкуванні популярности веде суперник Дж. Мейджора, кандидат і керівник Лейбористської партії Тоні Блейр.

В АМЕРИЦІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Організації Об'єднаних Націй Кофі Аннан, у понеділок, 17-го березня, вперше подав основи конкретних і точних плянів щодо провадження ООН та її діяльности доцільнішими способами, ніж існуючі, щоб відновити її колишній блиск і полагодити фінансові проблеми та переконати Конгрес схвалити виплату залеглих платностей ЗСА. Пропозиції К. Аннана є першою частиною загального пляну реформ ООН і в більшості відносяться до адміністраційних і організаційних справ, які безпосередньо належать до генерального секретаря. Відгук на ним запропоновані зміни є позитивний не тільки від Уряду президента Билла Клінтона, але також від найбільшого критика ООН в Конгресі республіканського сенатора з Північної Каролайни Джессі Гелмса, голови Сенатської комісії закордонних справ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Громадянство і національність

Останнього тижня на сторінках американської преси, як також у телевізійних новинках, подали вістку про затримання 18-літнього Міхаїла Маркашова, як убивці сина відомого актора Билла Косбі. Для нас, однак, не так важливий сам факт, що убивцю знайшли завдяки таким журналістам, а радше т. зв. жовтій пресі, що призначила для віднайдення вбивці високу винагороду, як це, що після перших вісток, що він емігрант із Росії, вже у другому повідомленні усі засоби масової інформації подали, що ця молода людина з України отож — українець, а російська газета „Новоє Русскоє Слово" у числі з 17-го березня вже інформує, що він „емігрував зі Львова" перед десяти роками. Розуміється, що ці вістки не надто прихильні для української громади та в усіх нас викликують певного рода ніяковість. Отож вже вдруге цього року приписують Україні осіб, які ніяк не є для України доброю реклямою. Та ж ще не продзвенів скандал із світової слави спортовкою Оксаною Баюл, а тут можемо „похвалитися" молодим убивцею, що вже, як малолітній, був арештований за ужиття та торгівлю наркотиками та за бійки.

Питання національности Оксани Баюл викликало широку дискусію серед українців у Північній Америці, а вже зокрема її ствердження на телевізійній програмі Опри Вінфрій, коли вона заявила, що „я є росіянка". Одна частина українців була цим ствердженням обурена, а друга уважала, що краще так, як уважати себе українкою, чи притягати її до українства, коли вона почуває себе росіянкою.

І саме тут насувається питання. Чи ми маємо кожного, що народився в Україні, уважати українцем, чи можемо і повинні відділювати дуже виразно, хто українець, а хто тільки громадянин України.

І тут знову, коли йдеться про останній випадок М. Маркашова, то він міг навіть приїхати зі Львова, як пише російська газета, немов підкреслюючи цей факт, що він родом з України, але він у ніякому випадку не є українцем. І це нам треба підкреслювати на кожному кроці, ба — навіть добре було б дементувати таке твердження у пресі.

Ми добре свідомі цього, що громадянство та національність — це два різні поняття, і також американці мусять бути того дуже добре свідомі. Америка ж бо складається із членів різних націй, її громадяни — це збір національностей і рас. Всі вони з часом стають громадянами ЗСА, але вони майже завжди підкреслюють своє етнічне походження, зберігають свою ідентичність і є активними у своїх громадах.

Коли пишемо ці рядки, вулицями Ню Йорку маршують тисячі ірляндців у традиційній параді на день св. Патрика — чи ж це не найкращий доказ того, що мешканці ЗСА і їх громадяни уміють дуже добре відрізнити та відділити почуття національної приналежности від громадянства? І так почуваються не лише ірляндці, але члени усіх інших народів, що вибрали ЗСА своїм постійним місцем замешкання та, прийнявши громадянство, тим способом бажають брати участь у долі країни. Не диво отже, що проєкт нового опиту населення без подання етнічного походження викликує гостру реакцію представників поодиноких національних груп.

Такими самими критеріями повинні думати громадяни України. Усі живуть в Україні, там народилися, усіх їх повинна зобов'язувати державна українська мова (коби, однак, так усі думали) але за національністю вони можуть бути тим, ким почуваються і ким були їхні батьки та предки. А нам не слід соромитися кримінальних вчинків О. Баюл чи М. Маркашова, а тільки, де треба, лише підкреслювати, що вони громадяни України, але за національністю — росіяни, казахи, жиди, поляки, чи інші.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Ярослав Гайвас

ВИРІШАЛЬНЕ ЛІТО 1997 РОКУ

Роком великого перелому в Европі та в цілому світі був 1989 рік. Розвал Берлінського муру, упадок комуністичної влади в Польщі і прихід на її місце антикомуністичного уряду прем'єра Мазовецького, відмова Москви від інтервенції в обороні згнилої совєтсько-російської системи були незаперечним знаком того. А від вікопомних подій в Біловезькій пущі минає шостий рік. То був рік формального розпаду сучасної російської імперії. А тепер, на це літо, припаде історичне рішення: буде чи не буде реставрована ця імперія.

Хто руйнував, той тепер реставрує

З невеликим перебільшенням слід сказати, що загальна опінія в світі є негативною щодо реставрації імперії. Але Росія, її провідна верства і, в деякій мірі, народні маси пов'язують свої надії саме з тією реставрацією. Центром сил, що ведуть до відновлення імперії, є в цьому моменті, який може в короткому часі закінчитися, президент Російської Федерації Борис Єльцин. Він був стрижнем і головною силою розвалу тієї імперії, він обстоює її реставрацію тепер. В боротьбі за перемогу над тодішнім лідером СССР Михайлом Горбачовим Єльцин обрав найдраматичнішу дорогу розвалу імперії, щоб усунути ґрунт під Горбачовим, який був тоді президентом. В процесі тих подій не дописала російська провідна верства, яка не зрозуміла сенсу змін, ані їхніх наслідків. Йшлося бо про упадок імперії і побудову нової дійсности на її руїнах. Вона мовчки приглядалася, як Єльцин валив Горбачова, не добачуючи в тому, що на ділі йдеться про кінець тоталітаризму. За декілька років впала конструкція, якій ледве не цілий світ віщував ще довге існування. І коли „вчорашні" прозріли, особливо російські, було вже запізно повертати втрачене. Нова дійсність переходила зі стадії виникнення у стадію закріплювання і утривалювання. Отже, великодержавним шовіністам, які не уявляють майбутнього Росії поза імперією, залишалася тільки хитрість і підступність. Саме тепер маємо до діла з цим. Російська сторона зовсім відкрито перейшла до агресивности. Той самий Єльцин, що з такою енергією та ентузіязмом валив імперію, тепер перший взявся силою відбудовувати її. Події в Таджикістані та Чечні є ілюстрацією і доказом цьому, а вислідом — трагедія, за яку Росія почала платити не лише власною кров'ю, але затоплюючи країни, які вона намагається повернути в лоно „єдіной нєдєлімой", кров'ю тих народів.

Одначе об'єктивні умови в світі, уклад та життєвість тих держав, що виросли на руїнах імперії, вже засвідчили, щоб їх перемогти. Нова дійсність не лише охопює національні терени колишніх поневолених в СССР народів. Головні світові сили, включаючи найбільші потуги, перейшли до будови нового стану в світі — без російської імперії. Порожнечу, утворену після розпаду СССР, почали заповнювати Захід та азійські країни, на чолі з Китаєм. Традиційний довготривалий конфлікт Захід–Схід, що його тепер була в першу чергу Европа, завершується перемогою Заходу. Народи колишньої імперії, при співучасти Заходу, будують нову життєву й владну системи. Сили Заходу на чолі з Вашінгтоном рішилися заповнити пісясовєтську порожнечу, а їхнім інструментом стало НАТО. Правда, ще є сумніви, чи Захід піде тим шляхом до кінця, чи реакційні сили в сполуці з різними партикулярними реакційними інтересами не завернуть колесо історії назад, але, мабуть, дійсної такої небезпеки немає. Хоч власне на тих силах будує сучасна реставраторська Москва, усвідомлюючи собі, що російська імперія може бути відбудована в будь-якій формі при допомозі Заходу, особливо Вашінгтону.

Захід не підтримує реставрації російської імперії

НАТО зі стадії студії і плянувань входить в стадію здійснення своїх плянів. Хоч заходів проти цього не бракуватиме. Наприклад, несподівану, подіями і політичними прогнозами невиправдану, останню поїздку прем'єр-міністра Ізраїля Беньяміна Нетаняґу до Москви інтерпретують як спробу деяких сил за відповідну ціну й концесії допомогти Москві вийти з біди. Одначе заборолом проти цього є національно-державні сили, які в додатку до довготривалих основних інтересів Заходу не допустять до того, щоб їх знову повернути у залежність від Москви. Наявність тих сил, їхня цілеспрямованість і динаміка змусили Захід рішитися іти з ними проти реставрації російської імперії. Розвал Варшавського пакту, відродження самостійних держав Польщі, Чехії, Мадярщини, а відтак вихід окупаційних російських військ зі Східньої Европи, в першу чергу пісовєтської Німеччини і непередбачене об'єднання її зі Західньою Німеччиною, сепарація від Росії Литви, Латвії, Естонії, відбудова української держави і постання так званої Співдружности Незалежних Держав — процес, що, згідно з передбачуваннями, мав тривати довгі роки, навіть десятки років, а стався продовж місяців. Після цього почалося дальше розхитування Російської Федерації. В такій ситуації пересування НАТО в Середню і Східню Европу стає зовсім органічним кроком.

Москва нарешті спам'яталася і зрозуміла, що це означатиме кінець імперії і то кінець назавжди. Почалася метушня в шуканні шляхів для спинення цих процесів. Прірва перед очима і розпач диктують розпаленим російським прагненням несусвітні концепції і пляни. Те, що нині проповідують чолові особи російського естаблішменту, свідчить про повну відірваність від дійсности. Відступ, а тим більше припинення просування нової дійсности вглибину Азії було б історичним нонсенсом з боку НАТО і запрошенням до дальших величезних комплікацій і конфліктів як в Европі, так і в світі, бо до процесів між Берліном і Алтаєм долучився комплекс Китаю, який нарешті знайшов себе і приєднується до того великого історичного маршу у майбутнє.

Москва робить усі можливі протизаходи, щоб не допустити неминучого. А саме: державам НАТО на чолі з ЗСА вирішили цього року літом запросити Польщу, Чехію і Мадярщину до НАТО. Такою є юридична процедура вступу в НАТО, після чого наступають дальші кроки, аж до повного включення в систему. Москва робить усе можливе, щоб не допустити до цього. Одначе тільки якийсь неймовірний катаклізм міг би це тепер спинити.

Країни НАТО не повинні себе скомпромітувати

Для НАТО відмова від свого пляну була б не тільки абсолютною компромітацією, але й початком катастрофи для владних систем внутрі держав — членів оборонного союзу. Починаючи з ЗСА, де лявіна іраціональних, роздутих до неможливого висновків проти Президента Клінтона переросла б у політичний, а навіть моральний крах його Адміністрації, що відгомоном відбилося б на всіх інших членах НАТО. Навіть тих, що могли б шукати для себе партикулярних користей у такому ході подій. Для держав-кандидатів теперішнього прийняття до НАТО це був би моральний і політичний струс, а для України, Прибалтики та інших країн, які зміцнюють свою сепарацію від Росії, зріст російської небезпеки, включно з прямою інтервенцією. Очевидно, що це підірвало б процес розбудови тих держав, сповільнило б творення ними нового укладу сил і значного поглиблення та поширення співпраці. Ще три місяці — і дістанемо відповідь на це на конференції НАТО в Мадриді.

Разом з тим процесом в НАТО відбуваються зміни на інших політичних відтинках. Перетворення бо обіймають увесь світ, постає новий уклад сил без Росії як одного з домінуючих чинників. Зближається до свого ос-

(Закінчення на стор.3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Невже друга Акція „Вісла"?

Уряд України у своїх звітах представляє взаємини України й Польщі в дуже позитивному світлі, зокрема в ділянках політичній та економічній. Однаe, ні словечком не згадує про другу акцію — Акцію „Вісла", яка на наших очах проходить на західніх та північних землях України, заселених бойками та лемками.

Нещодавно місцеві та прибулі поляки силоміць виселили автохтонів українців на схід та на північ, відбираючи їм їхні споконвічні добра. Теж присвоїли собі поляки греко-католицький храм у Перемишлі, а Папа, який частинно має в собі українську кров, мовчки дав свою згоду на це святотатство.

Останнім часом поляки зняли з нашого храму копулу, а на її місце стали будувати копулу в римукатолицькому стилі. Врешті вимагали, щоб наш Владика опустив храм та резиденцію, а коли він відмовився, його силою знесли на кріслі на вулицю... На жаль, Уряд України збув цей святотатський вчинок мовчанкою, а „хто мовчить, цей одночасно схвалює такий вчинок", каже латинське прислів'я.

Таке ставлення українського Уряду нагадує нам події, які описав автор найстаршого літопису „Повість временних літ" преподобний Нестор. Він пише, що древні українські землі сягали аж до Висли. Одначе, в добі міжусобиць, наші князі запрошували на допомогу польських королів, а вони вертаючись додому, загарбували частини княжої Руси аж по Сян. Цю методу застосовують тепер польські політики, щоб поширити територію своєї держави на схід, включно зі Львовом...

Цей плян проходить під прикриттям спільної політично-економічної акції. Український Уряд ні словечком не зареагував на цю поновну Акцію „Вісла". Історія нічого нас не навчила...

В. Б.

Гарна розповідь, добрий переклад

З великою насолодою й зворушенням та із ще більш підсиленим переконанням про гнучкість і багатість української мови прочитав оповідання „Могила" авторства Г. Мачтета, що було поміщене в трьох числах „Свободи" (42, 43 і 44) цього року. Лише шкода, що таке чудове оповідання, як зазначено у підзаголовку, було скорочено. Автор оповідання „Могила" написав свій твір в російській мові (в ті часи це не було рідкістю), але на українську тему в патріотичному дусі, хоч сам автор — далекий нащадок англійця.

Треба також висловити признання авторці перекладу з російської мови Тамарі Сидоряк. „Свобода" час від часу вміщує подібні форматом оповідання і я їх завжди читаю. Надіюсь, що „Свобода" і в майбутньому буде поміщувати такі ж цікаві оповідання, а цих кілька слів пишу на те, щоб редактори знали, що мають читачів.

Володимир Колюбінський
Фініксвілл, Па.

Гірка правда

Для позакулісового зрозуміння життєвих процесів в сучасній Україні обов'язково прочитати думки „літописця" Миколи Рябчука. Його „Листи з Києва" (13-го лютого) висвітлюють і трагічну дійсність відпливу за кордон здібних одиниць, і голос спротиву проти вкоріненої русифікації.

Своїми образами-етюдами М. Рябчук більш переконливо змальовує обличчя і душу України, ніж статистичні таблиці, чи прескомюніке урядових установ. Пише він правду, що, можливо, є неспритливою для тих, що воліли б бачити Україну крізь „рожеві окуляри". Але єдина правда визволить нас...

Юрій Ганас
Гемилтон, Онт.

Святослав Левицький,
Калуш

Яничар

I

Гражда Василини Петрійової стояла ген аж під Магурою. Від церкви, навкруги якої розкинулося карпатське село, треба було йти добрих три чверті години, і то все вгору, щоб потрапити плаєм до її господи. Як ще жив її чоловік, Олекса Петрій, то любив хвалитися:

— Ади, вище від мене лиш гори і небо.

Два роки минуло, як прийшла „похоронка" на Олексу. В сорок четвертому вхопили його совєти, як лиш „визволили" Гуцулію, а за п'ять місяців приніс поштар конверт-трикутник: „геройскі пал за Родіну". Де лежать його кісточки, Василина не знає. Виплакала за Олексою сльози, а думати треба за живих. Думати, як ради дітям дати, як їм тепер самим виживати, бо дуже тяжкі часи на Гуцульщину, як і на всю Україну впали: не знаєш, чи встанеш рано, як увечі ляжеш.

Районна влада вже давно хотіла виселити Василину в село, а хату розібрати, та стримував її статус, як вдови фронтовика, що загинув. Але Василина знала, що це тимчасово, що все ж таки прийдеться їй і дітям залишити свою господарку. Нема нічого певного в теперішніх часах. Тож дуже вже муляло їм очі Василинине газдівство: гарно взруб збудована хата, стайні і стодола, обгороджена високим дерев'яним парканом, гуцульська гражда немов купалася в зелені волоських горіхів, груш та вишень, що вже відцвіли. Зате невеликий огородець заполонила багряним цвітом тичкової фасолі серед буйної зелені картоплі, кукурудзи та бульб.

Василина поралася коло печі, виймаючи свіжо спечений кукурудзяний, ще з торішньої муки, хліб, а Оксана змащувала пахучу шкуринку круглих буханців яєчним білком, від чого хліб гейби світлішав і пускав пустотливо-сліпучі промені, віддзеркалюючись в безмежній голубині синіх як небо очах-озерцях дев'ятнадцятирічної красуні.

Спішили, бо он вже сутінки не землю вступили, а світла вечорами намагалися не світити, щоб не примагнити, борони Боже, якусь нечисть до хати.

Раптом Василина підняла голову, здригнулась, бо скрипнула фіртка і, глянувши у вікно, побачила, що на обору ввійшла група озброєних чоловіків в мазепинках, на яких тьм'яно в сутінках грали металевим блиском саморобні тризуби. Вони тихо, але поспішно прямували до хати.

— Невже Стефко прийшов? — тьохнуло надією серденько в Оксани.

Зайшли в кімнату, привіталися, не знімаючи глибоко насунутих на очі мазепинок. Сіли під вікнами, ще більше ховаючи обличчя. Один з них підійшов до Василини, вийняв з наплечника консерви з американською „тушонкою", відкрив їх і попросив:

— Зваріть нам, газдине, трохи бульби і приправте цим м'ясом. Світла не світіть, ми у вас довго не будемо.

Оксана, кинувшись за картоплею до погріба, подумала: „Певне якісь хлопці здалеку, або боївка СБ, то Стефка з ними нема".

Тільки-тільки повірила травнева ніч, що підкорила собі землю, як повновидий місяць, гейби молодий легінь, хвацько вискочив із-за Магури і залив-затопив все навкруги повінню срібного світла.

Оксана сіла ближче до вікна, щоб чистити картоплю і якось ненароком глянула на боївкаря, що сидів поруч. Глянула і оніміла... Впізнала його і переляклась. Хотіла попередити якось маму, але в ній немов щось мову відібрало, а смертельний жах скував серце. Ще раз поглянула у безбарвні очі високого огрядного боївика, зістрілася з його колючим, холодним, як зимова могила, поглядом і заніміла. Боївкар міцно взяв її за руку і, промовивши „На минутку", вивів з хати.

Той, що дав Василині консерви, пояснив:

— Пішли у світлицю. Там засвітять світло і наш друг провідник продиктує їй, вашій Оксані, декілька листівок. Ми знаємо, що в Оксани гарний почерк. Не переживайте.

— Та чого маю переживати, не чужі ж прийшли, — відповіла Василина, а серце забилось, защеміло і ніби з місця зірвалося.

— А син ваш де? Ярема де?

— Таже в місті. Іспити здає за дев'яту клясу. Слава Богу, вчиться добре. Кажуть, що здібний до всіх наук.

— Знаємо, нанашко, знаємо. Ми все знаємо, навіть те, що тиснули його в комсомол, а він твердо тримався, хоч і замкнули його на добу в холодній пивниці без води й хліба і лякали, що виженуть зі школи.

Бойовик намагався вести розмову, щоб відвернути увагу Василини, а та рвалася в сіни, до світлиці. Тоді встав з лавки інший і перетинаючи їй дорогу, твердо карбуючи слова, проговорив:

— Не треба нікуди ходити. Так буде безпечніше як і для вас з дочкою, так і для нас.

...Світло ліхтарика вдарило в очі Оксани і засліпило її. Із-за нього почула хрипливий і шипучий мов у змії голос:

— Узнала? Єто плохо. Для тебе в пєрвую очєрєдь, дєвіца-краса, русая каса.

Почула як невидима рука міцно схопила її русяву косу, її гордість і заздрість всіх дівчат в селі, і стала намотувати її на себе, добираючись до голови.

Оксана знала, де чула ці слова — „дєвіца-краса"... Десь три чи чотири дні тому ходила в село до крамниці по нафту. В магазині біля прилавку пили горілку енкаведисти і „стрибки" (так в народі називали „ястребків" — членів допоміжних озброєних груп НКВД — Ред.). Один з них, з офіцерськими пагонами на розстібнутому кітелі, той, що тепер намотував на руку її косу, тоді підійшов з гранчаком горілки і, примружувши холодні зміїні очі, провів ними зверху донизу по дівочій вроді:

— Ух ти, какая красавіца! Может вип'єш с намі! А? За побєду над врагамі совєтской власті, дєвіца-краса, русая каса!

І розсміявся, коли Оксана швиденько схопила свою пляшечку з нафтою і вибігла із крамниці.

Гвалтували її всі, змінюючи один одного на варті і за столом, де довго напихались картоплею з „тушонкою", кукурудзяним хлібом, запиваючи самогон гуслянкою.

Як тільки перед світанком пішли з хати, кинулась Василина у світлицю. Її Оксана лежала на доливці. Понівечена, надругана, з шнурком-удавкою на тонкій дівочій шиї.

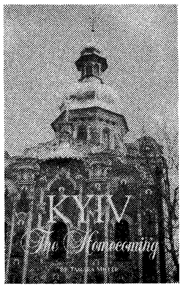
Похапцем закрила оголене доччине тіло, схопила руками удавку і, коли та не піддалася, почала гризти шнурок зубами...

Привели її до тями сусіди, що чуючи рев голодної маржини, зрозуміли, що не все гаразд в Петріїв. Сусіди і обмили, і спорядили Оксану в останню дорогу.

Того ж дня прийшов додому Ярема. Стояв біля мертвої сестри. Довго стояв. І, не промовивши до нікого ні слова, пішов. На похоронах не був.

(Закінчення буде)

Цікаве видання

У перших місяцях 1997 року видавництво Pine Hill Press, Inc., у Фрімен, Південна Дакота, видало цікаву книжку англійською мовою „Київ — повернення додому" авторства Тамари Міллер.

Чепурна 80-сторінкова книжка є цікавою розповіддю переживань авторки з її дитинства, коли вона у 1977 році, як туристка їде до Києва. Авторка — уродженка Києва та, як видно з розповіді, дитинство і юність провела в Києві. Розповідь переплетена історичним фактажем таких пам'яток київської давнини як, св. Софія, Лавра, Золоті Ворота, Десятинна церква, Михайлівський золотоверхий монастир, Київського Університету ім. Т. Шевченка, описами Хрещатика, Подолу, Печерського та таких історичних подій, котрі Україні прийшлось пережити — революцію, голод 1932-33 років, початок Другої світової війни та інше.

Книжка коштує 8 дол. і 1 дол. за пересилку. Купити її можна пишучи до: T. Miller, 8192 Kimbrook Drive, Germantown, TN 38138-2412.

Заслужений мистець

Професор Київського Університету Культури Іван Гамкало — заслужений педагог, автор численних статтей, диригент Національної опери України — висунутий на здобуття Державної Премії ім. Тараса Шевченка.

Завдяки його праці, на сцену вийшли такі цінні надбання української музики, як опера „На русалчин Великдень" Миколи Леонтовича, оперний твір Анатоля Вахнянина „Купало", „Наймичка" Михайла Вериківського, „Катерина" Миколи Аркаса, опера Антона Рудницького „Анна Ярославна — королева Франції", забутий протягом двох століть „Сокіл" Дмитра Бортнянського. Разом понад тридцять опер класичного та сучасного репертуару.

Численні програми симфонічної музики Левка Ревуцького, Віктора Косенка, Бориса Лятошинського, Григорія Майбороди, Мирослава Скорика і багато інших, записані на українське радіо, — також заслуга цього диригента.

Часто І. Гамкало диригував виставами у Швайцарії, Німеччині, Еспанії, Франції, провадив диригентський курс в Едмонтоні, Канада. А далі його заслуга — у створенні Музичної Енциклопедії в Києві, статті для Енциклопедії Українознавства (Париж-Сарсель), участь у різних фондах, радах, колегіях, участь у відзначенні п'ятої річниці Незалежности, 130-их роковинах Михайла Грушевського, річниці референдуму, святі Збройних Сил України. В цьому останньому, яке відбулося в грудні 1996 року на сцені палацу „Україна", виступали військові ансамблі і оркестри України та хор опери. Співали „дружинники Ярослава Мудрого, козаки, Січові Стрільці, воїни УПА".. Широко відзначено 100-річчя видатних композиторів В. Косенка та М. Вериківського.

Професор Гамкало пише багато статтей про українських композиторів у численних газетах, журналах, альманахах. Його заслугою є записи творів на платівках і телефенні.

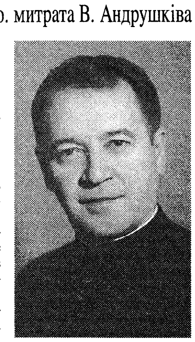
Народився І. Гамкало в селі Городище Королівське, Жидачівського району. Закінчив Львівську консерваторію, клясу оперно-симфонічного диригування Миколи Колесси. Його вчителями були такі славні педагоги і композитори, як Станіслав Людкевич, Роман Сімович, Анатоль Кос та інші. Працював у Дрогобицькому Музично-Драматичному Театрі, був головним диригентом фільгармонії Донецького, відтак Львова, а від 1970 року — диригент Київського Національного Театру Опери і Балету. Його праця викликувала багато схвальних відгуків та рецензій у пресі.

Ще у Львові під його рукою йшла М. Лисенка „Наталка Полтавка", П. Ніщинського „Вечорниці", М. Лисенка „Чорноморці", Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм", М. Лисенка „Тарас Бульба", М. Аркаса „Катерина", К. Данькевича „Богдан Хмельницький". Недавно у Києві — кантата М. Лисенка „Радуйся, ниво" неполитая" і опера Олександра Костина „Роксоляна і Сулейман".

Авдиторія сприймає палко заслуженого мистця, який відроджує українську оперну музику й популяризує її в театрі, радіо і телебаченні.

Любов Цегельська

З нагоди 90-ліття життя і 60-ліття священства о. митрата В. Андрушківа

О. митрат В. Андрушків

Відомий широкій українській громаді в Америці отець митрат Володимир Андрушків обходив минулого червня 60-ліття священства і своєї ревної душпастирської праці для Бога і повірених йому вірних, а під кінець листопада — 90-ліття життя, в тому 60 років душпастирської праці в Америці. Життєвий шлях о. митрата Андрушкова дуже різноманітний і повний в добрі діла для свого народу і для рідної Церкви, якій присвятив своє трудове життя на різних постах.

Отець Володимир народився в княжому городі Львові. Його юність пройшла в тому місті — центрі церковного, культурного і політичного життя Галицької України. І молодий, жвавий, повний енергії „Дзюньо", як його кликали шкільні товариші, брав участь в цьому житті від самої молодости. В Академічній гімназії у Львові він почав свою середню освіту, але потрапив у конфлікт з тодішнім окупантом. Не докінчивши восьмої кляси гімназії, мусів залишити такий дорогий йому Львів і шукати кращої долі у широкому світі. Перший етап його одисеї — Берлін, де він знайшов доброго опікуна в особі о. прелата Вергуна, Апостольського Візитатора для українців-католиків у Німеччині. Отець Вергун, маючи дуже добрі зв'язки з німецькими католицькими колами, спрямував молодого Володимира до Мюнхену, де існувала Колегія св. Андрея під проводом вченого богослова д-ра Бауера. Поручення до о. Бауера одержав Володимир також від Митрополита Андрея Шептицького. Для завершення середньої освіти молодий Андрушків поїхав на кілька час до Чехії, де була українська гімназія від 1925 року.

Повернувшись до Мюнхену, Володимир Андрушків, мешкаючи в Колегії св. Андрея, вписався на мюнхенський університет, де студіював богословіє в 1929–1936 роках. В час студій одержав дияконські свячення з рук Владики Николая Чарнецького в 1932 році. Після закінчення повних теологічних студій на мюнхенському університеті одержав Тайну священства з рук Єпископа Никити Будки в 1936 році.

Отець Андрушків мріяв бути місіонарем в Україні, але в тих часах це було неможливим, отже він рішився виїхати на душпастирську працю до Америки. Владика Константин Богачевський радо прийняв молодого, з належним знанням богословії, священика до свого екзархату. Першим призначенням о. Володимира була парафія Нантікок в Пенсильванії (1937–1938). В роках 1938–1944 Андрушків учителював в Духовній Семінарії в Стемфорді (в гайскулі і коледжу), а рівночасно якийсь час сповняв душпастирські обов'язки для малої громади в Стемфорді.

На короткий час перейшов на парафію до Пасейку. Деякий час душпастирював в Пальмертоні Па., а згодом в Скрентоні (1946–1952) і опісля був призначений до Бруклина (парафія Св. Духа), 1952–1967. В Брукліні заложив цілоденну школу, для якої побудував новий будинок з великою залею. Найдовше о. Андрушків душпастирював у парафії Коговз, стейту Ню Йорк, бо аж 25 років.

Всюди, де о. Андрушків душпастирював, брав живу участь в житті місцевої громади, яка з вдячністю згадує свого дбайливого душпастиря. Багато праці о. Андрушків присвятив Братській Організації Українців Католиків „Провидіння", якої був духовником та часто поміщував свої духовні науки в часописі „Америка". Отець Андрушків був також якийсь час редактором дієцезіяльного тижневика „Шлях" у Філядельфії. З приїздом на поміч Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого о. Андрушків став послідовником його великих ідей, організовуючи священиче Товариство Св. Андрея, головою якого був та співредактором відновленого священичого журналу „Нива". За заслуги для Церкви Блаженніший Патріярх Йосиф надилив о. Андрушкова гідністю митрата.

Господь надилив о. Андрушкова приємним теноровим голосом та талатном мистця маляра, який він удосконалював під проводом великого майстра пензля Михайла Мороза. Малярство для о. митрата, Андрушкова поруч його священичих обов'язків, є шляхетним „гобі".

Тепер, коли патріярший вік не дозволяє о. митратові виконувати всіх священичих обов'язків, Владика Василь Лостен взяв свого заслуженого священика під свої опікунчі крила і примістив його в Колегії св. Василія в Стемфорді, де той має змогу кожного дня відправити Службу Божу і час до часу править Службу Божу для Сестер Місіонарок Божої Матері в їхній каплиці. А решта днів о. Володимир проводить на молитві за свою Церкву і народ в рідній Україні і на поселеннях, та чується щасливим, що дочекався свобідної для своєї Церкви і народу, для яких посвятив своє життя.

В. Ленцик

ЗГІДНО З ОФІЦІЙНИМИ вислідами неділішніх стейтових виборів у Мехіко, політична партія президента Ернеста Зеділльйо понесла значні втрати, що не є надто втішним, бо звичайно стейтові вибори уважаються передвісником крайових виборів, які мають відбутися в липні. Великим переможцем у стейті Морельос вийшли ліві, а точніше Партія демократичної революції, здобуваючи 14 із 33 міст, містечок і селищ, включно з трьома із чотирьох найбільших міст і більшість у стейтовій лігеслятурі.

Вирішальне...

(Закінчення зі стор. 2)

таточного рішення конфлікт в Афганістані, де сили, пов'язані приязню та півпрацею з Москвою, тратять ґрунт перед фундаменталістичним рухом Талібан. На Близькому Сході стаються події, які у великій і позитивній мірі доторкають інтересів української держави. Україна була тотально залежною від російського постачання енергетичних засобів, за які Росія брала ціни, значно вищі від світових. Хоч Україну відвідували іранські делегації, навіть очолені міністром закордонних справ Ірану, і пропонували доставу Україні енергетичних засобів на дуже вигідних умовах, Україна не була готова прийняти цього. Тепер умови змінилися. В Ірані побувала офіційна делегація українського Уряду на чолі з заступником міністра закордонних справ Костянтином Грищенком. Вислідом тієї візити є домовлення не тільки про доставу іранської нафти в Україну та про інші форми міжгержавної співпраці, але й про побудову нафто-газового трубопроводу для постачання нафти і газу з Одеси до центру України в Бродах. Іранський уряд виявив готовість помогти фінансово в побудові такого проводу, а також заінтересування в нафто-терміналі в Одесі. Підготова до тих рішень почалася раніше, на що вказує факт, що декілька місяців тому Президент Леонід Кучма побував в Одесі, відбув там цілий ряд конференцій, після чого зрушено з мертвої точки будову того терміналу і приспішено речинець його закінчення.

Отже, є підстави сподіватися, що 1996 рік був останнім роком спаду економіки Укріни, якої критичний стан зближався до катастрофи.

У СЕРЕДИНІ МИНУЛОГО місяця, докладніше 12-го лютого, світ облетіла вістка про те, що один з високопоставлених урядників Північної Кореї Гванг Янг-Йоп, перебуваючи в Пекіні, столиці Китаю, зголосився до амбасади Південної Кореї в тому місті та попросив політичного азилю. Справа стала досить скомплікованою для Китаю, довголітнього союзника Північної Кореї, бо все це трапилось на його території. Негайно почались переговори всіх зацікавлених сторін, Китаю, Південної Кореї та інших. Одначе згідно з повідомленням пресового агентства Ройтерс з 18-го березня, Китай вислав Гванг Янг-Йопа до Філіппін, де він перебуватиме неозначений час, а тоді переїде до Південної Кореї.

ПОДІЇ

ВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР У КЛИФТОНІ, Н. ДЖ.

Клифтон, Н. Дж. — Тут у неділю, 23-го березня, в залі української православної церкви св. Вознесіння від год. 11-ої ранку до 4-ої після пол. проходитиме Великодній базар. Адреса церкви: 635 вул. Брод. Відбудеться продаж страв, мистецьких виробів, льотерія. Телефони для інформацій: 473-8665 або 471-8131.

ЗУСТРІЧ КОЛ. СТУДЕНТІВ ЛЮВЕНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Союзівка. — Тут 4-5-го жовтня ц. р. відбудеться ювілейна зустріч колишніх студентів Лювенського університету в Бельгії з нагоди 50-ліття відкриття студентської програми названого університету. Зголошуватися слід у ЗСА до Я. Туркала, тел. (203) 776-8609, І. Гайди (203) 261-4530, Р. Трач (716) 381-8006, у Канаді до З. Татарського (416) 767-5723, у Бельгії/Європі до О. Лесіва (04) 247-1812. Кімнати слід замовляти, телефонуючи на Союзівку (914) 626-5641

ДОПОВІДЬ ПРО УКРАЇНСЬКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ЕЛІТУ В ПРАЗІ

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштовує доповідь д-ра Тетяни Беднаржової з Праги на тему „Українська інтелектуальна еліта у Празі в 1920-30-их рр.". Доповідь відбудеться у неділю, 23-го березня, в УВАН, 206 захід 100-та вул. в Ню Йорку, телефон для інформацій (212) 222-1866. Початок доповіді о год. 2-ій після полудня.

ДОПОВІДЬ В. ЦИБУЛЬКА

Ню Йорк. — НТШ в Америці влаштовує доповідь поета, суспільно-культурного діяча, співредактора різних видань в Україні Володимира Цибулька на тему „Літературні протистояння і суспільно-політичні процеси в Україні". Доповідь відбудеться у вівторок, 25-го березня, в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку. Початок о год. 6:30 вечора.

Комісія...

(Закінчення зі стор. 1)

яким намаганням останньої встановити сфери впливу в Східній і Центральній Европі. Крім того, договір НАТО і Росії не повинен ні в якому разі перешкоджати розвиткові відносин між альянсом і країнами-нечленами, такими як Україна.

У своєму листі комісія висловлює занепокоєння діями Росії щодо Севастополя і нагадує Б. Клінтонові про територіяльні претенсії до України з боку Державної Думи і посадника Москви Юрія Лужкова.

„Впродовж п'яти років незалежности Київ намагався покращити відносини з Російською Федерацією на основі суверенної рівноправности, — сказано у листі. — Погрози суверенітетові і незалежності України, які наведено вище, можуть тільки зруйнувати цей процес і привести до потенційно дестабілізуючих наслідків".

Криваві події в Чечні, пишуть автори заяви, свідчать про невтішний стан демократії і прав людини в Росії. Комісія закликала Б. Клінтона виявити здоровий глузд і реалізм у процесі формування відносин Росії з НАТО.

„Пане Президенте, ми не можемо зігнорувати законні побоювання Росії щодо безпеки у процесі включення нових країн до НАТО, але ми також не можемо дозволити Москві диктувати умови поширення або які держави можна приймати", — сказано у листі.

Комісія також нагадала Б. Клінтонові про те, що в жовтні 1994 року Росія і Молдова підписали угоду про виведення російських військ з території останньої. Автори листа сподіваються, що американський Президент порушить і це питання на переговорах з Б. Єльцином.

У П'ЯТНИЦЮ, 14-ГО БЕРЕЗНЯ, адвокат підсудного Тимоті МекВея, котрого звинувачено у збомбленні федерального будинку 1995 року в Оклагома Сити, де загинуло 168 осіб, Стівен Джовнс, звернувся до федерального судді, щоб відкинути звинувачення проти його клієнта, перенести в іншу місцевість або відкласти судовий цей процес. Свою вимогу адвокат Т. МекВея мотивує тим, що звідомлення і вістки в засобах масової інформації включно зі вісткою про мниме визнання вини його клієнта, не може бути справедливо суджений у Колорадо. Одначе в понеділок, 17-го березня, у Федеральному окружному суді в Денвері, згаданий суддя категорично відкинув те прохання.

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА Гіллари Родгам- Клінтон прибула до Сенегалю у понеділок, 17-го березня, на початку своєї двотижневої добродійної подорожі по країнах Африки. З приїздом, вона підкреслила, що вибрала Сенегаль, як свою першу зупинку, щоб „підкреслити історичні та культурні зв'язки між нашими двома країнами". У Сенегалю вона відвідає острів Ґорії, котрий колись був найрухливішим торговицею невільників у західній Африці. Під час цієї подорожі Г. Клінтон дотримує товариства 17-річна дочка Челсі. Вони відвідають Південну Африку, Зімбабве, Танзанію, Уґанду та Еритрею.

В Росії...

(Закінчення зі стор. 1)

зрозумілим, що Росія не тільки певна, що їй вдасться унеможливити поширення НАТО на схід, але й схилити Америку до значного збільшення інвестицій у російську економіку.

Коментуючи внутрішню російську ситуацію напередодні зустрічі в Гельсінкі, політичний експерт газети „Ню Йорк Таймс" Вілліям Сейфер пише, що врятувати Росію від екомомічного занепаду може тільки вона сама. Тим часом економічні реформи не викликають ніякого довір'я в західних інвесторів, оскільки уряд Росії вже півроку не платить платень воякам, міліції, вчителям і викладачам вищих навчальних закладів — загальна заборгованість перевищила 10 блн. дол.

У ПОНЕДІЛОК, 17-ГО БЕРЕЗНЯ, у Вашінгтоні російський міністер закордонних справ Євгеній Прімаков, відбув одногодинну зустріч з президентом Биллом Клінтоном. З уваги на тількищо перебуту операцію президентом Б. Клінтоном у зв'язку з ушкодженням коліна, зустріч відбулась у приватних приміщеннях Президента. На згаданій зустрічі Є. Прімаков кількакратно підкреслював схильність Москви до нових відкритих стосунків з НАТО, хоч постійно зазначував незадоволення щодо його поширення на Схід. Після зустрічі Є. Прімаков перед репортерами засобів масової інформації неодноразово зазначив, що вершинна конференція президентів Б. Клінтона та Боріса Єльцина у Гельсінках є „надзвичайно важливою", бо від її вислідів залежатимуть всі стосунки Росії з Америкою.

У Воррені відбувся авторський вечір д-ра М. Климишина

В неділю, 9-го лютого, у пополудневих годинах тут, в залі Українського Культурного Центру, відбувся багатолюдний і добре підготовлений авторський вечір д-ра Миколи Климишина, з нагоди появи другого тому його книжки-спогадів п. з. „В поході до волі".

Організаторами і спонзорами цієї вдалої під кожним оглядом імпрези, яка була рівночасно вшануванням автора за його довголітню активну діяльність в революційних формаціях УВО–ОУН і Організаціях Українського Державницького Фронту на провідних рівнях, були ОУДФронту, округи Мишиґен, Асоціяція Діячів Української Культури (АДУК) централя, Відділ Українського Конґресового Комітету, Наукове Товариство ім. Т. Шевченка і Український Культурний Центр.

Авторський вечір з участю д-ра М. Климишина і його родини поділявся на дві части — мистецьку і ділово-літературну. Програму відкрив голова УКЦентру, голова ГУ ООЧСУ і провідний діяч ОУДФронту інж. Богдан Федорак. Він зокрема підкреслив, що в цьому році вийшов другий том книжки „В поході до волі", але також в цьому році сповняється 70 років членства М. Климишина у формаціях УВО–ОУН. Він заявив, що М. Климишин почав цікавитися ідейно-націоналістичною проблематикою ще у перших клясах ґімназії. Читав усі видання цих революційних структур, зокрема „Сурму", „Вісник" та „Літературно-Науковий журнал". Почав брати активну участь у протестних акціях УВО, з приводу чого його звільнили з ґімназії, але з допомогою директора йому повертають право на навчання, яке він закінчив іспитом зрілости. Університетські студії почав на медичному факультеті, тоді перейшов на філософський факультет. В тому часі ведеться пожвавлена активність УВО, а згодом ОУН, у якій М. Климишин бере активну участь.

В червні 1934 року, у зв'язку з убивством міністра Польщі Пєрацького, проходить генеральний наступ польської поліції на ОУН. М. Климишина арештовують разом з друзями і на Варшавському процесі засуджують на довготривале ув'язнення. Його поведінка на варшавському процесі (відмова від складання всяких свідчень) приносить йому широкий розголос серед молодшого активу ОУН.

Далі слідують бурхливі роки Другої світової війни, проголошення відновлення Актом з 30-го червня 1941 року самостійної України та формування трьох похідних груп, з яких північну групу очолював М. Климишин. Приходить новий арешт, тим разом в Житомирі. Тоді концтабір Авшвіц і остаточне звільнення в 1944 році разом з провідними членами ОУН. Провідник Степан Бандера розпочав організовувати теренові проводи ОУН і на терен Німеччини назначив д-ра Климишина, який був членом Головного Проводу ОУН від 1940 року.

Переїхавши за океан до ЗСА, д-р М. Климишин поринув в суспільно-громадську і політичну працю, а також цікавився шкільництвом і молоддю. На одному зі Зборів ОУН його обирають головою Головної Ради ОУН, і цей обов'язок він сповняв довгі роки.

Інж. Б. Федорак подякував авторові спогадів за прикладну невтомну працю і заявив, що його принциповість, відданість і шляхетність є і будуть прикладом, на якім виховуються також сьогодні українські патріоти-націоналісти. Він підкреслив, що спогади М. Климишина читатимуть нові покоління українців на батьківщині і утверджуватимуться у вірі потреби боронити свою незалежну державу. Федорак подякував також дружині М. Климишина мґр Олені Климишин за її пережиття, підтримку чоловіка і за ті тривожні дні, які переживала родина в часі переслідування членів ОУН.

Авторським вечором і програмою вміло і легко проводив досвідчений суспільно-громадський і театральний діяч маестро Микола Кавка, якому також треба завдячувати працю над цілістю програми.

У мистецькій частині виступив спершу відомий чоловічий хор „Ватра", який існує вже багато років при УКЦентрі і яким тепер диригує маестро Володимир Щесюк — диригент, професійний скрипаль і керівник великої симфонічної оркестри в Лівонії, на передмісті Дітройту. Хор, під фортепіяновим акомпаньяментом Люби Щесюк, відспівав три пісні: „Широкий луг" Вахнянина, „Вечір" Воробкевича і повстанську пісню УПА. Оперна співачка, мецо-сопрано Христина Липецька, при акомпаньяменті Л. Щесюк, зачарувала присутніх двома піснями, а саме: „Синьою чічкою" Гайворонського і рідко співаною в діяспорі „Три поради" І. Шамо. Виступив також у програмі Марко Фаріон, відомий соліст-бандурист, член капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті, виховник й інструктор гуртка бандуристок СУМ, місцевого Осередку у Воррені. Він співав пісні популярні, національні, близькі до визвольного змагу українського народу, наприклад: „Я сьогодні від вас від'їжджаю", „Плач запорозького дуба" і упівську „Іди від мене". Мистців публіка нагороджувала рясними оплесками.

Головну, хоч коротку, але змістовну доповідь прочитала письменниця, голова АДУКу в ЗСА Мирослава Ласовська-Крук. Вона, спираючись на факти і цитуючи виїмки з обидвох книжок, першого і другого томів, схарактеризувала зміст спогадів д-ра М. Климишина і підкреслила великий вклад праці автора в боротьбі за волю України.

Фраґменти з другого тому книжки-спогадів читали Христина Юзич (два уривки, в більшості присвячені дружині Олені Климишин, або її листам до мужа), Розалія Токарчик, недавно прибула з України учителька, член ОЖ ОЧСУ і мґр Борис Потапенко, член Крайової Екзекутиви УККА, голова Відділу у Мишиґені, член ГУ ООЧСУ і екзекутивний директор УКЦентру.

Після відспівання усіма присутніми многолітствія для д-ра і мґр Миколи і Олени Климишин до слова був попрошений автор спогадів. Він, зокрема, наголосив, що книжку було видано в ЗСА в невеликому тиражі (2.500 примірників), але вона натомість вийде в Україні тиражем 20,000 примірників, а дохід з продажу буде зужитий для створення фонду, з якого користали б інші автори, учасники чи свідки визвольної боротьби ОУН-УПА, які не мають змоги видати своїх спогадів власними фондами. Климишин в кінці підкреслив християнський момент у своєму житті, допомогу Бога і Матері Божої, які чували над ним у тяжких хвилинах життя.

Вкінці, підсумовуючи програму авторського вечора, треба нагадати, що шановному авторові спогадів належиться від українців щиросердечна подяка і признання, що він зумів поставити гідний пам'ятник тим, що віддали своє життя в боротьбі за Україну, або страждали за велику і шляхетну ідею Незалежности. М. Климишин не зійшов з обраного ним „шляху до волі", як зробили деякі інші під впливом коньюнктури, а твердо стояв і стоїть сьогодні на сторожі української національної правди.

Після закінчення програми чимало присутніх підходили до автора, щоб отримати автограф чи присвяту.

Хочеться вірити, що цей документальний звіт-спогад, присвячений своєму народові і незалежній Україні, написаний людиною, яка все своє юнацьке і доросле життя присвятила ідеї визволення, знайде признання у доброзичливих людей і покриє білі плями, що їх залишили окупанти України в історіографії України.

Володимир Левенець

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МЕРІ СУГАР член УНС Відд. 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янґставні, Огайо померла 12-го листопада 1996 року на 80-му році життя. Нар. 28-го травня 1916 року в Янґставні, Огайо. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смуятку дві дочки ДжоЕнн Янковську і Мерілин Ковач, сина Ричарда, сім внуків, одного правнука, брата Івана, сестер Анну Гриц і Юлію Пєрко. Похорон відбувся 14-го листопада 1996 року на цвинтарі Кальварія в Янґставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Аннабелля Боровицька, секр.

ПЕТРО ТХІР член УНС Відд. 10-го Т-ва Українських Євангеликів у Філядельфії помер 11-го листопада 1996 року на 67-му році життя. Нар. 1929 року в селі Горлиця, Польща. Членом УНС став 1995 року. Залишив у смутку сина Славка, доню Любу Пянову і Віру Берзін та 18 внуків. Похорон відбувся 15-го листопада 1996 року на цвинтарі Ґрінвуд Меморіял Парк в Мілвилл, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА РАЦИН член УНС Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й. померла 15-го серпня 1996 року на 83-му році життя. Нар. 14-го лютого 1913 року в селі Одрехові, Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку сина Івана, дочку Стеллу Сарантакіс, 12 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 19-го серпня 1996 року на цвинтарі Мавнт Ґовп в Гейстінґс он Гадсон, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Літепло, секр.

СОФІЯ ФАТ член УНС Відд. 245-го Т-ва „Запорозька Січ" в Трентоні, Н.Дж. померла 5-го серпня 1996 року на 92-му році життя. Нар. 1903 року в Україні. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку синів Григорія з дружиною і синами Володимиром, Ярославом і Павлом, правнуків о. Івана Фатенка з дружиною і донечками Танею, Лільою, Зіною Олександром і сестру в Україні. Похорон відбувся 8-го серпня 1996 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Мартиненко, секр.

МАРІЯ КОСТЕК член УНС Відд. 32-го Т-ва ім. Олега Ольжича в Філядельфії, Па. померла 10-го серпня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 1922 року в Бережанах, Україна. Членом УНС стала 1982 року. Залишила у смутку дочку Александру, сестру Наталію, сестру Ірену і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 15-го серпня 1996 року на цвинтарі Вудленд в Бронксі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Володимир Яців, секр.

ГРИГОРІЙ БЕЗПАЛЬКО член УНС Відд. 114-го в Чикаґо, Ілл. помер 7-го квітня 1996 року на 80-му році життя. Нар. 1915 року в Україні. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дочок Лідію Суботу і Тіну Гевенс. Похорон відбувся 12-го квітня 1996 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АЛЕКС ДЕМЧУЛА член УНС Відд. 29-го Т-ва ім. Святого Преображення в Нантікок., Па. помер 19-го квітня 1996 року на 85-му році життя. Нар. 21-го березня 1911 року в Племут, Па. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку племінників і племінниць. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Нантікок, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Ольга Е. Маліщак, секр.

ІВАН МАЛЕНЧУК член УНС Відділу 304-го в Баффало, Н.Й. помер 16-го жовтня 1996 року на 83-му році життя. Нар. 1913 року в селі Глебів, Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Джіен ДеРоса і внуків Йосифа і Джейсона. Похорон відбувся 19-го жовтня 1996 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Гнатик, секр.